

Jordbrukslandskapet

- Naturvärden, pollinatörer och juridik -

30 september 2022

Mentifråga

Vilket område arbetar du med och var jobbar du?

Gå till www.menti.com och använd koden **7221 4280**

Välkomna

Stefan Engblom, Naturvårdsverket

Nationella tillsynsstrategin

Stefan Engblom och Ulrika Elveskog, Naturvårdsverket

Juridik inom biotopskyddet

Viktor Mäkitalo, Naturvårdsverket

Jordbruksverkets föreskrifter och vägledningar

Johannes Eskilsson, Jordbruksverket

Statistik över biotopskyddsärenden (7 kap. 11b § miljöbalken)

Thomas Pettersson, Naturvårdsverket

Paus

Vilda pollinatörer i jordbrukslandskapet

Niklas Johansson, SLU Artdatabanken

Gynna vilda pollinatörer

Petter Haldén, Jordbruksverket

Grön infrastruktur

Ingrid Johansson-Horner, Naturvårdsverket

Miljösamverkans projekt - Naturtillsyn i jordbrukslandskapet

Helén Wåhlstrand Persson, Miljösamverkan Sverige

Den nationella strategin för miljöbalkstillsynen

– en pusselbit i utvecklingen av miljötillsynen

- Ett av förslagen i miljötillsynsutredningen var att ta fram en nationell strategi för miljöbalkstillsyn.
- Den nationella strategin för miljöbalkstillsynen är vårt gemensamma verktyg för att uppnå en slagkraftig och likvärdig tillsyn.
- Strategin riktar sig till kommuner, länsstyrelser och Försvarsinspektören för hälsa och miljö.
- Version 2022-2024 hittar du här:

[Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

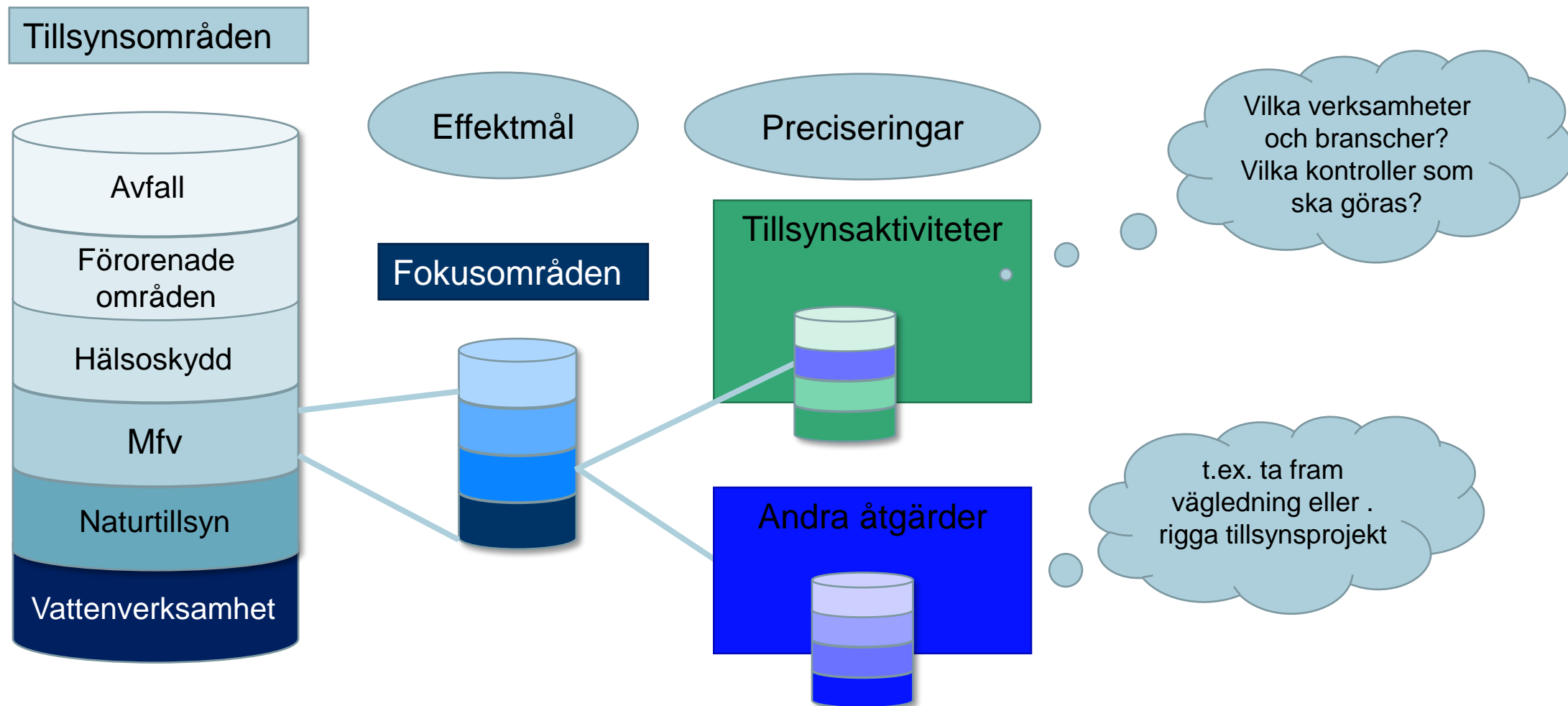

Delaktigheten i framtagandet har varit brett

- Samverkan mellan Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Folkhälsomyndigheten, Kemikalieinspektionen, Jordbruksverket, Socialstyrelsen, Energimyndigheten och Svenska kraftnät.
- Naturvårdsverket har haft ett samordningsansvar för arbetet.
- Länsstyrelser och kommuner har löpande deltagit i arbetet.
- Tillsynsrådet har varit styrgrupp.

Strategins uppbyggnad

Fokusområde per tillsynsområde

Avfall

Masshantering
Illegal hantering
Återvinning av avfall - upphör att vara avfall

Förorenade områden

Tillsyn riskklass 1 o 2
Anmälan avhjälpande – 28§ FMH

Naturtillsyn

Invasiva främmande arter
Påverkan på naturvärden i jordbrukslandskapet
Påverkan på naturvärden i grunda havsvikar

Miljöfarlig verksamhet

Fordonstvättar
Dagvatten
Kvalitetssäkrad kontroll - utsläpp till vatten
Uppdaterade tillstånd
Energihushållning
Växtnäringssläckage jordbruk
Små avlopp

Hälsoskydd

Inomhusmiljö
Hygienisk verksamhet
Bassängbad
Förskola/skola städning

Vattenverksamhet

Vattenanläggningar – vandringshinder
Dålig dammsäkerhet
Vattenuttag

Kemikalier

Reach – nedströmsanvändare och butiker
CLP – kemiska produkter i butiksledet
Biocidprodukter och behandlade varor

Fokusområdet Påverkan på naturvärden i jordbrukslandskapet

Livsmiljöer och spridningsvägar för biologisk mångfald i jordbrukslandskapet har försvunnit och fortsätter försvinna i snabb takt över hela landet.

Småbiotoper som stenmurar, diken och åkerholmar, är viktiga livsmiljöer och spridningsvägar för många arter i odlingslandskapet.

Tillsyn över det generella biotopskyddet, reglerna i 12 kap. MB, fridlysningen och markavvattningsreglerna kan bidra till att minska förlusten av strukturer och miljöer viktiga för den gröna infrastrukturen.

Motivering

Livsmiljöer och spridningsvägar för biologisk mångfald i jordbrukslandskapet har försvunnit och fortsätter försvinna i snabb takt över hela landet.

Småbiotoper som stenmurar, diken och åkerholmar, är viktiga livsmiljöer och spridningsvägar för många arter i odlingslandskapet.

Tillsyn över det generella biotopskyddet, reglerna i 12 kap. MB, fridlysningen och markavvattningsreglerna kan bidra till att minska förlusten av strukturer och miljöer viktiga för den gröna infrastrukturen.

Åtgärder

Naturvårdsverket och Jordbruksverket genomför i samverkan med Jordbruksverket årligen kunskapshöjande aktiviteter för tillsynsmyndigheterna

Naturvårdsverket tar fram tillsynsvägledning med prioriteringsgrunder för riskbaserad tillsyn, under 2022-2023

Länsstyrelserna tar fram ett geografiskt prioriteringsunderlag för tillsyn i jordbrukslandskapet, senast 2023

Motivering

Livsmiljöer och spridningsvägar för biologisk mångfald i jordbrukslandskapet har försvunnit och fortsätter försvinna i snabb takt över hela landet.

Småbiotoper som stenmurar, diken och åkerholmar, är viktiga livsmiljöer och spridningsvägar för många arter i odlingslandskapet.

Tillsyn över det generella biotopskyddet, reglerna i 12 kap. MB, fridlysningen och markavvattningsreglerna kan bidra till att minska förlusten av strukturer och miljöer viktiga för den gröna infrastrukturen.

Åtgärder

Naturvårdsverket och Jordbruksverket genomför i samverkan med Jordbruksverket årligen kunskapshöjande aktiviteter för tillsynsmyndigheterna

Naturvårdsverket tar fram tillsynsvägledning med prioriteringsgrunder för riskbaserad tillsyn, under 2022-2023

Länsstyrelserna tar fram ett geografiskt prioriteringsunderlag för tillsyn i jordbrukslandskapet, senast 2023

Tillsynsaktiviteter

Planerad riskbaserad tillsyn genomförs i prioriterade jordbrukslandskap och där det är skäligt att förelägga om åtgärder fr o m. 2022

Nekade dispenser enligt Jordbruksverkets föreskrifter (2020:2) om hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbruket följs upp via tillsyn och där så är skäligt förelägga om åtgärder fr o m. 2022

Motivering

Livsmiljöer och spridningsvägar för biologisk mångfald i jordbrukslandskapet har försvunnit och fortsätter försvinna i snabb takt över hela landet.

Småbiotoper som stenmurar, diken och åkerholmar, är viktiga livsmiljöer och spridningsvägar för många arter i odlingslandskapet.

Tillsyn över det generella biotopskyddet, reglerna i 12 kap. MB, fridlysningen och markavvattningsreglerna kan bidra till att minska förlusten av strukturer och miljöer viktiga för den gröna infrastrukturen.

Åtgärder

Naturvårdsverket och Jordbruksverket genomför i samverkan med Jordbruksverket årligen kunskapshöjande aktiviteter för tillsynsmyndigheterna

Naturvårdsverket tar fram tillsynsvägledning med prioriteringsgrunder för riskbaserad tillsyn, under 2022-2023

Länsstyrelserna tar fram ett geografiskt prioriteringsunderlag för tillsyn i jordbrukslandskapet, senast 2023

Tillsynsaktiviteter

Planerad riskbaserad tillsyn genomförs i prioriterade jordbrukslandskap och där det är skäligt att förelägga om åtgärder fr o m. 2022

Nekade dispenser enligt Jordbruksverkets föreskrifter (2020:2) om hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbruket följs upp via tillsyn och där så är skäligt förelägga om åtgärder fr o m. 2022

Operativa mål

Minst 10 % av tiden för prövning av det generella biotopskyddet ska utgöras av tillsyn 2022-2024

Minst 50 % av den totala tiden för tillsyn av det generella biotopskyddet (prövade dispenser) enligt ovan ska vara planerad 2022-2024

Minst 75 % av nekade dispenser enligt Jordbruksverkets föreskrifter följs upp under perioden 2022–2024.

Vad händer nu inom fokusområdet?

Arbetsgrupp med representanter från Naturvårdsverket, Jordbruksverket och miljösamverkan Sverige

- Planering och genomförande av kunskapshöjande aktivitet 2022
- Arbeta med framtagande av tillsynsvägledning – Målsättning klar december 2022

Referensgrupp med representanter från Länsstyrelser

- Få inspel och vara bollplank till den tillsynsvägledning vi tar fram
- Haft ett första träff

Kontakt

Stefan Engblom, stefan.engblom@naturvardsverket.se

Ulrika Elveskog, ulrika.elveskog@naturvardsverket.se

Mentifråga

Har du några inspel till vårt arbete med att ta fram tillsynsvägledning för naturvärden i jordbrukslandskapet?

Gå till www.menti.com och använd koden **7221 4280**

Mentifråga

Har du några reflektioner eller medskick gällande upplägg och innehåll från dagens webinarium?

Gå till www.menti.com och använd koden **7221 4280**